

UDK 342.8(497.6)(048.83)

DOI 10.7251/SVR1817233M

PRIKAZ KNJIGE

IZBORNI SISTEM BOSNE I HERCEGOVINE IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

Autor: **Dr Novaka Radojčića**

Izdavač: **Nezavisni univerzitet Banja Luka, 2018.**

„Izborni sistem Bosne i Hercegovine između teorije i prakse“ autora dr Novaka Radojčića predstavlja pravno-analitičku studiju aktuelnih teorijsko-političkih razmatranja izbornog sistema koja na direktan način stvara odgovarajuće pretpostavke za postizborne društvene i političke aktivnosti i funkcionisanje institucija u društvu. Detaljim čitanjem ove studije dolazi se do eksplicitnih rezultata interdisciplinarne teorijsko-empirijske analize izbornog sistema Bosne i Hercegovine koja je izvedena na racionalnoj osnovi i deduktivnoj komparativnoj metodi sa

političkim i izbornim sistemima, posebno u okruženju.

U tekstu su komparirani stavovi brojnih autora o političkim i izbornim sistemima gdje nakon adekvatne analize dominiraju autorovi stavovi koji

prožimaju cijeli tekst studije kroz šest dobro postavljenih poglavlja, a koja zajedno sa pravilno postavljenim zaključcima usmjerava akciju ka osavremenjavanju izbornog sistema čime se zaokružuje studija kao cjelina.

Na početku autor daje teoretska određenja političkih i izbornih sistema komparirajući ih među sobom, a potom se jasno određuje prema različitim autorima i opredjeljenjima koji dominantno ostvaruju uticaj na konkretno društveno stanje i političke procese u društvu. Autor nakon komparacije izbornih sistema u zemljama zapadnog Balkana i okruženja izvodi odgovarajuće zaključke kojima jasno ističu potrebe dalje izgradnje izbornog sistema Bosne i Hercegovine u skladu sa interesima građana, naroda i savremenim društvenim procesima.

Nastojeći da precizno objasni izborni sistem Bosne i Hercegovine autor vrši istorijsku analizu društvenog i političkog života u prethodnim Jugoslavijama, te političkog sistema definisanog Dejtonskim sporazumom, odnosno Aneksom 4 – Ustav BiH koji opredjeljujuće utvrđuje elemente izbornog sistema iznoseći pri tom vlastite stavove oko pojedinih pitanja usmjerenih ka savremenim demokratskim procesima koji dominantno određuju okolnosti i stanje u Bosni i Hercegovini.

Oslanjajući se na savremene izborne sisteme dr Radojčić posebnu pažnju posvećuje izbornim sistemima kao neposrednom obliku zaštite ljudskih i nacionalnih prava građana i konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine. Analizirajući protekle političke procese, sukobljavanja političkih i nacionalnih snaga i protekle izborne cikluse u Bosni i Hercegovini autor argumentovano ukazuje na potrebe izmjene određenih elemenata izbornog sistema, odnosno potrebe njegove dogradnje u skladu da savremenim demokratskim procesima i iskustvima u svijetu, ali i konkretnim potrebama građana i konstitutivnih naroda, što tekstu daje poseban kvalitet.

U ovoj vrlo stručnoj studiji autor argumentovano izlaže višedecenijske rezultate naučne obrade onoga što je krucijalno obrazloženje istraživačkog procesa koji obilježava civilizacijsku, demokratsku i izbornu epohu savremenog svijeta. Na koncizan i jasan način autor analitički upućuje čitaoca na razumijevanje vremena, aktuelne političke realnosti kao i međunarodne pozicije Bosne i Hercegovine na Balkanu i Evropi. Ono što je, možda i najbitnije je da studija ne govori samo o prošlosti već neminovno i o budućnosti izgradnje savremenog izbornog sistema koji će zadovoljiti sve potrebe ljudi, građana i naroda na našim prostorima o svemu što je razvojno, zakonito i usmjereno ka opštem progresu. Autor posebno ističe neprihvatljivost daljeg međunarodnog arbitriranja i mješanje protektora u politički sistem i podršku odgovarajućim snagama u izbornom procesu.

Autor uspješno, na naučnim osnovama, uspijeva usmjeriti pažnju ka izbornom sistemu u Bosni i Hercegovini te aktuelnim procesima tranzicije i društvenih i političkih reformi u skladu sa razvojnim strategijama

društvenog preporoda. Pri iznošenju odgovarajućih činjenica autor, u studiji, nema skrivenih želja za razbijanjem postojećeg stanja, već jasno apostorfira želju za konsekventnim gledanjem unaprijed, u bolje sutra i očekivanjem opšteg društvenog progressa.

Rezultati istraživanja dr Radojčića imaju naučnu vrijednost koja proilazi iz logičke zasnovanosti svih faza istraživanja. Njegovi stavovi temelje se na izuzetnom teorijskom poznavanju ovog kompleksnog predmeta i problema istraživanja kao i na savremenim promjena izbornih sistema u razvijenim demokratskim državama. Primjena naučnih metoda daje autorovoj misli praktičnu, intersubjektivnu proverljivost. Sve što autor tvrdi jasno je, precizno i društveno razumljivo obrazloženo. Zbog toga studija predstavlja dobru osnovu za cjelovite reforme izbornog sistema Bosne i Hercegovine, za naučnu i stručnu javnost koja treba da zna šta i kako treba mijenjati u njoj i akademsku zajednicu kao sistematizovan materijal za izučavanje na akademskim studijama političkih i pravnih nauka.

Zbog svega navedenog preporučujem rukopis studije - Izborni sistem Bosne i Hercegovine između teorije i prakse, dr Novaka Radojčića za publikovanje.

Prof. dr Milovan Milutinović
Nezavisni univerzitet Banja Luka